

1677 Stokkvollen

Det er i midten av september i 1677, sola er i ferd med å stå opp og en leirplass brytes opp ved Sillermoen. Et par familier hadde kvelden før fått søke ly mot et kraftig regn- og tordenvær - hos en liten soldattropp som hadde vakthold langs elva Forra innover mot Feren i Meråker. Troppen tilhørte opprinnelig en dragonavdeling som var stasjonert i Rådalen i Skjeldstadmarka i Hegra, men var satt på vakt til å patruljere ei ferdselsåre som gikk rundt Almlivola og Hofstadvollen. Soldatene skulle ned til Almli den dagen. Fra historien kjenner vi til svenske innfall som endte opp nettopp i Almli hvor de drap for fote, - likeledes i Beitlandet hvor de en gang drap brudgommen under et bryllup.

Soldatene ved Sillermoen var en del av vaktholdet under den såkalte Gyldenløvefeiden, og de anbefalte familiene om å velge den eldre ferdselsleia over Vollsvollen, ned Stuguåsen, over Movollen, Bestavollen og Stokkvollen. Videre langs Tyldvatnet og ut gjennom Rådalen ned til Skjølstadgårdene. Denne leia var trolig tryggere. Soldatene nevnte spesielt Stokkvollen – som ved siden av Sillermoen var kjent som hvilested for

ferdafolk. Her var det hjelp å få. Dette med tanke på at et par av ungene hadde sterk diaré, og på Stokkvollen ble det sagt at ei "klok kone" nok visste råd. De to barna hadde blitt dårligere og dårligere, og det var lite sannsynlig at de kunne klare å ta seg frem helt til Stokkvollen på en dag. De planla derfor en etappe kun til Vollsvollen. Dagene var korte, mørke kom tidlig og familiene bar tungt. Ved bålet kvelden før var det mange som var svært bekymret. De to ungene hadde blitt veldig utmagret i løpet av de siste dagers ferd gjennom fjellheimen. Mistanken gikk i retning av vatn og lemenår. På den tiden var det ikke mye en kunne gjøre dersom en ble "forgiftet". Nå fikk de kun håpe på gode råd når de kom til Stokkvollen.

Dagen bød på nok slit. Først på myrene rundt Klipvola, deretter hadde Forra steget grunnet regnværet – slik at det var vanskelig å komme over ved Buvollen. Familiene var bureisere som hadde forsøkt seg i Jämtland, men måtte gi opp i de dype skoger. Nå søkte de lykken ut mot havet. Norskekysten var målet. De hadde med seg et par kløv, noen få ungdyr og femseks sauer med tre årslam. Midt på dagen klarte ikke den ene jenta mer. De kunne ikke lage en "travois" etter hesten. Dertil var terrenget for vanskelig. De måtte simpelthen lage en bærbar seng. Om ettermiddagen nådde de ikke lengre enn til Almlivollen. Utpå kvelden – da det skulle settes ut vaktpost mot ulv og annet rovdyr, var et av lammene blitt borte. Mørket gjorde letingen umulig. At lammet var borte, og at det ikke var kommunikasjon mellom mora og lammet som hadde gått seg vill, var merkelig. Lyden bærer så langt i fjellet. Da morgenen kom var ikke lammet kommet til rette, og de valgte å utsette oppbruddet noen minutter mens de tok en rask leiting i nærheten. Etter noen minutter ble lammet funnet. Det hadde søkt seg inn i noen tette busker. Her stod det rett opp og ned. Ikke en lyd, ikke et blick. Lammet var faktisk overgitt til seg selv. Derfor ingen kommunikasjon fra mora. Lammet kunne ikke få frem en lyd. Både munn, nese og øyner var "grodd igjen". Klegg, fluer og andre insekt var i ferd med å "legge larver" og/eller "spise opp lammet". En av de voksne ble igjen mens følget brøt opp og satte kursen mot Stokkvollen. Vedkommende gjorde slutt på dyrets lidelser,

slaktet det og tok med seg brukbare deler i store nevervesker. I dag vet vi at lammet trolig hadde spist en bestemt blomst – romeplanten - som forårsaker en type verkesår.

Livet til den unge tenåringsjenta stod heller ikke til å redde. Hun døde ute på Beistadkjølan. Et par soldater som de møtte fortalte at de måtte ta med seg liket til Stokkvollen. Om ettermiddagen kom reisefølget inn på vollen. Her ble de anvist leir for natta, samt hvor de kunne begrave sin kjære.

Slik kunne det ha gått for seg. Denne fingerte historien kunne ha skjedd gjennom flere hundre år. I ettertid er det mye som tyder på at Stokkvollen ble et spesielt stoppested for ferdafolk, som en slags skysstasjon. Her fikk de hvile, og her – i følge Jon Leirfall – jordfesta de folk som hadde dødd på ferda. I dag ligg Stokkvollen der som ei grønn perle. Den er i ferd med å gro til, men rester etter hus er der fortsatt, og en ser tydelig merke etter større drift. Det er nok delte meninger om både ferdselsleia gjennom Bruås og Rauås Statsallmenning, og eventuelle graver på Stokkvollen, men tradisjonsfortellingene i seg selv vitner om at det trolig har vært en betydelig ferdselslei over vollene innenfor Rådalen, samt eldre snakket ofte om gravene på Stokkvollen. Tor Bidtnes på Mørset i Skjeldstadmarka er en fjellets mann og kjenner. I sin ungdom hadde han den verdifulle evnen å lytte når de eldre fortalte sine - av og til - litt skumle fortellinger. Gravene på Stokkvollen gikk ofte igjen. En gang hørte han på en samtale mellom Johan A.Sætran og ho Ragna Skratlen ved Skratltjønna (Engelsvatnet). Johan fortalte at han nettopp hadde vært på Stokkvollen og slått graset. Da sa Ragna: ”Du slo vell å gravan”.

Tor Bidtnes peker på mulige merker etter graver

I dag kan vi se noen merkelige forhøyninger i utkanten av vollen, på to forskjellige plasser. Det er som avlange symetriske grøfter med ”lokk på”. Det er ikke gitt meg å si hva det er – verken for eller imot. Sagnene og mystikken rundt Stokkvollen blir ikke mindre av dette.